

IMPACTUL DEZVOLTĂRII TURISMULUI RURAL ȘI AGROTURISMULUI ÎN VIAȚA SOCIALĂ LOCALĂ A ZONEI „VALEA IADULUI”, JUDEȚUL BIHOR

Maria RUGE¹,
Elena GÎNDU², Aurel CHIRAN²

¹Colegiul Tehnic Transilvania Oradea
e-mail: transilvania@rdsor.ro

²Universitatea de Științe Agricole
și Medicină Veterinară Iași
e-mail: egindu@univagro-iasi.ro; achiran@univagro-iasi.ro

The German rural farms' representatives is that "... a guest in the holidays brings more profit during the whole year than any other activity".

Starting from this statement we can underline two major aspects in the relationship between the touristic service catering and the tourist as a beneficiary of this type of services: the financial aspects versus the tourist's satisfaction.

The tourist's satisfaction is essential in the development of the agro tourism in the Valea Iadului area, bringing also to the investors in tourism, the contentment related to financial aspects.

This thing becomes possible after improving the conditions accordingly to the European requirements. The development process of the agrotourism can be supported through an adequate promoting policy on national and international level.

Keywords: *developmernt, agricultural, market, tourism, agrotourism.*

„...un oaspete pentru un sejur aduce mai mult profit decât orice altă activitate în cursul unui an întreg” aceasta este o concluzie a reprezentanților fermelor țărănești din Germania.

Pornind de la această afirmație putem desprinde două aspecte primordiale în relația furnizorului de servicii agroturistice și turist, ca beneficiar al acestui tip de servicii: *aspectele financiare și satisfacția turistului.*

Primordial în dezvoltarea turismului și agroturismului în zona Valea Iadului este asigurarea satisfacției turistului, care va aduce și mulțumirile investitorilor în acest domeniu, legate de aspectele financiare. Acest lucru este realizabil prin îmbunătățirea condițiilor în conformitate cu cerințele europene. Procesul de dezvoltare a turismului și agroturismului poate fi susținut printr-o politică adecvată de promovare atât pe plan intern, cât și internațional.

MATERIAL ȘI METODĂ

Studiul de caz s-a efectuat în zona „Valea Iadului”, județul Bihor și a vizat principalele aspecte privind turismul și agroturismul din zona cercetată.

De asemenea, s-a avut în vedere evaluarea impactului pe care-l va avea dezvoltarea turismului și agroturismului asupra nivelului de viață a populației din zona studiată, în condițiile integrării României în Uniunea Europeană.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

La nivel european se încearcă implementarea ideii de dezvoltare a turismului rural și agroturismului pentru a ridica nivelul de viață în zonele rurale și a le asigura surse de venit și o dezvoltare strategică pe termen scurt, mediu și lung.

Zonele rurale reprezintă circa 80 % din teritoriul Uniunii Europene, cu o populație mai mică de 10 % din populația totală, discrepanță între suprafață și densitatea populației caracteristică acestor zone.

Totuși, *conceptul de "dezvoltare"* riscă să uniformizeze zonele rurale, de altfel atât de diferite prin diversitatea reliefului și a peisajelor, a culturii și tradițiilor.

Conceptul de dezvoltare durabilă se referă la o formă de creștere economică care satisface nevoile societății privind bunăstarea populației, pe termen scurt, mediu și lung.

Acest concept se bazează pe faptul că dezvoltarea trebuie să vină în întâmpinarea nevoilor prezente fără să pună în pericol pe cele ale generațiilor viitoare, care, practic înseamnă crearea condițiilor pentru dezvoltarea economică pe termen lung și protecția mediului înconjurător.

Strategia de dezvoltare se bazează pe principiul că efectele economice, sociale și asupra mediului înconjurător, ale politicilor de dezvoltare promovate, trebuie examinate într-o manieră coordonată și luate în considerare în procesul decizional.

Consiliul European a identificat un număr de obiective și măsuri în cele patru domenii prioritare ale viitoarei politici de dezvoltare a Uniunii Europene:

- *combaterea modificării climei;*
- *asigurarea dezvoltării durabile;*
- *sănătatea publică;*
- *administrarea mai responsabilă a resurselor naturale.*

Integrarea României în Uniunea Europeană creează posibilitatea dezvoltării laturii ecoturistice a producției turistice românești, care, prin specificul său, are posibilitatea pătrunderii pe piața comunitară. Aceasta oferă o șansă de supraviețuire firmelor mici și mijlocii din industria ospitalității, precum și de relansare a activităților economice din cadrul colectivităților locale rurale.

Orientarea acestora spre produsul ecoturistic, respectiv către activități de agroturism și turism rural, care să valorifice atât peisajul natural, cât și tradițiile românești, constituie o posibilitate de redimensionare și re poziționare a ofertei turistice din România.

Toate aceste acțiuni pot sprijini dezvoltarea durabilă a comunităților locale din zonele rurale, care, în prezent, se află în fața unui larg spectru de tehnologii și activități productive, care conduc la provocări deosebite.

Pentru a face față cu succes cerințelor procesului integrării europene, comunitățile locale rurale trebuie să urmărească și să realizeze următoarele :

- *alinieră tehnologiilor și activităților, atât față de cerințele afacerilor, cât și față de cele ale dezvoltării durabile;*
- *formarea și menținerea personalului implicat în activități de producție și prestări servicii, la un înalt nivel de pregătire;*
- *implementarea rapidă a unor soluții specifice în spiritul dezvoltării durabile.*

Impactul dezvoltării durabile la nivelul comunităților rurale se poate manifesta în trei direcții, care sunt specifice și Zonei Valea Iadului:

1. Impactul economic – care presupune următoarele:

- *generarea de venituri directe, indirecte și induse bazate pe dezvoltarea turismului și agroturismului, a infrastructurii turistice, pe dezvoltarea fermelor și a micilor ateliere;*
- *crearea unei piețe comune în Zona Valea Iadului pentru vânzarea produselor agricole și de artizanat;*
- *crearea unor structuri tipice economiei de piață, cum ar fi bursa produselor locale, incubatorul de afaceri, piața produselor locale;*
- *crearea unor mărci de produse tradiționale locale, î*
În conformitate cu standardele europene de calitate și promovarea lor la nivel local, național și european;
- *crearea unui mediu propice atragerii de fonduri din diverse surse de finanțare (investiții directe, parteneriat public-privat, proiecte naționale și internaționale).*

2. Impactul social va avea în vedere următoarele :

- *crearea un cadru general pentru coerența programelor de dezvoltare locală, în toate comunele Zonei Valea Iadului, prin parteneriatul administrației locale;*
- *asigurarea creșterii numărului de inițiative private și asigurarea suportului pentru propunerile de proiecte locale.*
- *crearea unor noi locuri de muncă directe și indirecte, și promovarea reconversiei profesionale;*
- *crearea unui cadru social și a unei motivații pentru stoparea migrării populației tinere și creșterea inițiativelor privind implicarea în dezvoltarea locală;*
- *creșterea coeziunii sociale;*
- *asigurarea formării profesionale și acordarea unor șanse tinerilor pentru dezvoltarea unor inițiative private legate de turism (ghizi), de pensiunile agroturistice, de lansarea unor produse tradiționale sub o marcă locală;*
- *dezvoltarea unui parteneriat activ pentru rezolvarea problemelor de dezvoltare locală, prin implicarea universităților, a organizațiilor nonguvernamentale și a altor instituții;*

3. Impactul asupra protecției naturii, care va urmări următoarele:

- *conștientizarea și implicarea populației în respectarea și protejarea patrimoniului natural și cultural local - identificarea cu acest patrimoniu și dezvoltarea de parteneriate locale, naționale și internaționale;*
- *aplicarea reglementărilor europene în domeniul protecției naturii;*
- *asigurarea unei pregătiri ecologice profesorilor din învățământul local;*
- *dezvoltarea unor comportamente și aptitudini de protecție a naturii;*
- *asigurarea unei mai bune conservări a florei și faunei din zonă și constituirea unei regiuni tampon;*

Toate aspectele prezentate mai sus se vor putea realiza prin implicarea comunităților locale și a tuturor factorilor de decizie, în conformitate cu cerințele Uniunii Europene.

Procesul de dezvoltare a turismului și agroturismului poate fi sprijinit printr-o politică adecvată de promovare atât pe plan intern, cât și internațional.

În contextul integrării europene, contribuția ecoturismului va fi mai ales de natură economică, cu efecte economico - sociale deosebite.

Paradigmele ecoturismului - noua filozofie existențială a colectivităților locale - gazdă și a turiștilor sosiți în aceste zone, vor constitui punctul de plecare pentru generarea a noi moduri de abordare a acestor activități, atât prin prisma dezvoltării economice (*aparitia de noi locuri de muncă și noi meserii, renașterea meșteșugurilor, valorificarea superioară a materiilor prime existente etc.*), dar și a dezvoltării durabile (*grija față de mediul înconjurător, prezervarea resurselor și a tradițiilor ș.a.*). Descifrarea acestora va ajuta la elaborarea de modele existențiale, la schimbarea de mentalități și la punerea bazelor unei evoluții ascendente a zonelor rurale.

În prezent, în România există preocupări importante din partea unui număr ridicat de agenți economici pentru dezvoltarea durabilă, turism și ecoturism, cum ar fi:

- **prestatori** (*proprietari de pensiuni turistice, custozii de monumente ale naturii, administrația parcurilor naționale și naturale, proprietarii de herghelii, artizani și artiști populari etc.*), distribuiți aleator, în funcție de dimensiunile fluxurilor turistice;

- **asociații locale** (*ex. Asociația Comunitară de Turism Agapia, Fundația Baltagul Câmpulung Moldovenesc*);

- **asociații regionale și naționale** (*ex. Asociația Română de Ecoturism, Asociația Națională de Turism Rural Ecologic și Cultural ș.a.*).

Se apreciază faptul că, în prezent, colectivitățile locale rurale românești nu dezvoltă suficient activitățile ecoturistice; cu excepția zonelor cu un valoros potențial turistic, unde se practică cu precădere, turismul rural și agroturismul. În acest sens considerăm că experiența europeană ne poate fi de un real folos.

Paradigmele ecoturismului, european și mondial, trebuie să fie utilizate ca exemplu și ca factor de dezvoltare durabilă a comunităților locale rurale din România.

În același timp, **modelele socio-economice europene de dezvoltare durabilă a comunităților locale rurale** pot fi aplicate și în țara noastră, în

contextul aderării și integrării în Uniunea Europeană. Din acest punct de vedere considerăm că poate fi utilizată cu succes experiența existentă în unele țări dezvoltate, cum ar fi : Austria, Franța, Germania, Italia, Portugalia și Marea Britanie.

În aceste țări, pe lângă practicarea acestor activități, există asociații de profil ale prestatorilor de servicii, precum și preocupări la nivelul instituțiilor de formare profesională, de cercetare și învățământ – inclusiv învățământul superior (master și doctorat), al celor din administrație și a comunităților locale.

Cele mai dezvoltate colectivități locale practicante de ecoturism sunt însă în continentul american (America de Nord și de Sud) și în Australia.

Experiența europeană este comparabilă, iar organizarea colectivităților rurale mai performantă.

În România, interesul pentru turismul rural renaște după anul 1989, când se înființează numeroase asociații și organisme cu preocupări evidente pentru dezvoltarea activităților legate de turism și agroturism.

Județul Bihor se înscrie în categoria județelor cu potențial turistic ridicat, deținând 16,8 % din suprafața totală a Munților Apuseni.

Cu toate că, în anul 2001, în spațiul montan al județului Bihor existau doar patru pensiuni agroturistice clasificate în rețeaua ANTREC (Remeți, Câmpeni, Fânațe și Băița), în anul 2003, numărul acestora ajunge la 20, din care 11 în rețeaua ANTREC.

Numeroase pensiuni turistice și agroturistice din zona montană a județului Bihor, sunt de dimensiuni mici (circa 7 locuri/pensiune), fapt ce au un impact redus privind asigurarea unor venituri ridicate, ca efect al slabei dezvoltări a acestora.

Dezvoltarea activităților turistice și agroturistice în județul Bihor este influențată de o serie de factori, dintre care menționăm:

- *existența unor căi rutiere de acces modernizate;*
- *prezența în zonă sau în apropiere a unor obiective naturale și antropice deosebite;*
- *asigurarea unei oferte diversificate privind petrecerea timpului liber, atât pentru adulți, cât și pentru copii (excursii tematice în împrejurimi, prezentarea tradițiilor folclorice, a datinelor și obiceiurilor străvechi, a etnografiei și artei populare românești, asigurarea mijloacelor și spațiilor necesare pentru practicarea unor jocuri sportive, a pescuitului și vânătoarei etc.);*
- *asigurarea unor produse și meniuri tradiționale românești, cu specific local*

Zona montană a Văii Iadului din județul Bihor prezintă un potențial turistic complex.

În cadrul acestei zone sunt îndeplinite toate condițiile necesare dezvoltării turismului și agroturismului și anume : *un cadru natural atrăgător și nepoluat, resurse turistice naturale și antropice numeroase și variate.*

Cu toate acestea, în prezent, potențialul zonei, natural și antropic nu este exploatat suficient.

Programul de dezvoltare a Zonei Valea Iadului presupune elaborarea unei strategii microregionale, identificarea resurselor comunitare și regionale, care

implică totodată și o analiză complexă a cauzelor și efectelor concretizate în formularea unor obiective strategice, pe termen scurt, mediu și lung.

CONCLUZII

1. În prezent, turismul și agroturismul din zona “Valea Iadului, județul Bihor” se află sub potențialul de dezvoltare.

2. Turismul și agroturismul din arealul cercetat, prezintă un indice de sezonabilitate ridicat, cei mai mulți turiști se înregistrează în lunile iulie-august și sfârșitului lui decembrie-începutul lui ianuarie.

3. Impactul dezvoltării turismului și agroturismului asupra comunităților rurale se va manifesta în trei direcții : *economic, social și asupra mediului înconjurător.*

4. Integrarea României în Uniunea Europeană va da posibilitatea dezvoltării laturii ecoturistice a activităților turistice românești, care va putea pătrunde și pe piața comunitară.

BIBLIOGRAFIE

1. Alecu I.N., Constantin M., 2006 – *Agroturism și marketing agroturistic*. Editura CERES, București.
2. Berindei I. O., Pop Gr. P. , 1972– *Județul Bihor*, Editura Academiei, București.
3. Căndea Melinda, Erdeli G., Simon T., Peptenatu D., 2003 – *Potențialul turistic al României și amenajarea turistică a spațiului*. Editura Universitară, București.
4. Cocean P., 2004 – *Geografia turismului*. Editura Focul Viu, Cluj-Napoca.
5. Draica C., 2003 – *Turismul internațional. Practici de elaborare și distribuție a produsului turistic*. Editura All Beck, București.
6. Gheorghiu Ov. (coordonator) și colab., 1998 – *Îndrumar pentru turismul rural*, Editura Rentrop & Straton, București.
7. Glăvan V., 2000 – *Turismul în România*. Editura Economică, București.
8. Henche Blanca Garcia, 2004 – *Marketing în turismul rural*. Editura Irecson, București.
9. Nistoreanu P., 2003 – *Ecoturism și turism rural*. Editura ASE, București.
10. Petrea Rodica, 2004 – *Turismul rural în Munții Apuseni*. Editura Universității din Oradea.
11. Tacu Al.- P., Talabă I., Sandu Gh., 2001 – *Turismul rural românesc*, Editura Pan Europe, Iași.
12. Tonț Gh., 2002 – *Ecomarketing și dezvoltare locală*. Editura Expert, București.